

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3096/2017. (IV. 28.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Stumpf István* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Gyulai Törvényszék 14.B.374/2013/280. sorszámú ítélete, valamint a Szegedi Ítéltábla Bf.II.420/2016/37. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Futaki Gézőné, 5600 Békéscsaba, Deák u. 1.) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, a Gyulai Törvényszék 2016. február 19-én meghozott 14.B.374/2013/280. sorszámú ítélete és a Szegedi Ítéltábla 2016. október 27-én meghozott Bf.II.420/2016/37. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve.
- [2] Az indítványozó – mint III. rendű vádlott – bűnösségét a bíróság jogerősen megállapította, és ezért szabadságvesztés-büntetésre, pénzbüntetésre és közügyektől eltiltásra ítélte. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott ítéletek – figyelemmel a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatban foglaltakra – sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező pártatlanság követelményét, illetve a XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogot.
- [3] 1.1. Az indítványban foglaltak szerint az I. és II. rendű vádlottat 2016. február 19-én megtartott tárgyaláson előzetes letartóztatásba helyezte a Gyulai Törvényszék a 14.B.374/2013/28/VI. sorszámú végzésével, melyet a Szegedi Ítéltábla 2016. március 23-án a Bpkf.II.168/2016/6. sorszámú végzésével helybenhagyott, többek között olyan tényekre alapozva döntését, amelyet a Gyulai Törvényszék végzése nem tartalmazott. Az indítványozó emellett kiemeli, hogy ügyében a jogerős ítéletet ugyanazon bírói tanács hozta, amely a 2014. április 7-én hozott Bpkf.II.212/2014/2. sorszámú végzésével a Gyulai Törvényszék zár alá vétel feloldását elutasító végzésével szembeni fellebbezést utasította el. Hasonlóképpen, a 2015. július 17-én hozott Bpkf.III.487/2015/2. sorszámú végzésével a szakértői díj megállapításáról szóló végzés elleni fellebbezést is elbírálta. Álláspontja szerint a Szegedi Ítéltábla eljárása során olyan információk birtokába is juthatott, amelyek jelentősen befolyásolták a másodfokú ítélet meghozatalában, de mindenképpen aggályos, hogy 2014 óta – tehát gyakorlatilag az ügy bírósági szakaszba jutása óta – folyamatosan rálátása volt az ügyre a későbbi, jogerős döntést hozó tanácsnak. Mindez ellentétes a pártatlanság követelményével.
- [4] Az indítványozó mindezekon túl kifogásolja, hogy az egyik vádpontban nem az eljárás megszüntetésére, hanem felmentésre került sor, a bünszervezetben való részvétele megállapítása is törvénysértő volt, továbbá az elbíráláskor hatályos jogszabályt kellett volna alkalmazni ügyében. Ezen döntések során az eljáró bíróságok az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való joggal ellentétes döntést hoztak, ugyanis az alkotmányossági szempontokat mellőzve értékelték a bizonyítékokat. A bíróság a tényállás tisztázása körében emellett elmulasztotta tisztázni, hogy az indítványozó valóban nem rendelkezett-e külkereskedelmi tevékenységre vonatkozó engedéllyel. Végezetül kifogásolja, hogy az elsőfokú ítélet rendelkező része nem, csak az indokolás tér ki a vagyonek Kobzására, míg a másodfokú ítélet azt rögzíti, hogy nem került sor vagyonek Kobzására.
- [5] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek, különösen a 27. § szerinti érintettség, a jogorvoslat kimerítése, valamint a 29–31. § szerinti követelményeknek. Jelen ügyben az indítvány nem felel meg

az Abtv. 29. §-ában foglaltaknak, nem vet fel ugyanis a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.

- [6] Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [7] 2.1. Az alkotmányossági vizsgálat tárgyát jelen ügyben mindenképp az a kifogás képezi, amely szerint a jogerős döntést hozó bírói tanács tagjai az eljárás során kényszerintézkedések tárgyában döntést hoztak.
- [8] Az Alkotmánybíróság az indítványozó által is hivatkozott 21/2016. (XI. 30.) AB határozatban – megerősítve a 34/2013. (XI. 22.) AB határozatban elfogadott értelmezést – mondta ki, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt pártatlanság követelménye megkívánja, hogy a büntetőügy további elintézésében ne vegyen részt olyan bíró, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában, így akár a nyomozás során bírói feladatokat látott el, ugyanis azzal szükségszerűen együtt jár a bizonyítékok bizonyos szintű, de mindenképp előzetes értékelése {21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [43]}.
- [9] Az alkotmányjogi panasz intézményének egyéni, szubjektív jogvédelmi funkciója megköveteli, hogy az indítványozó – és nem más személy – Alaptörvényben biztosított jogainak sérelme merüljön fel. Igaz ez abban az esetben is, ha több terhelt, vagy pertársaság van az ügyben – valamelyikükkel szemben felmerült alaptörvény-ellenesség nem szükségszerűen hat ki a többi érintett személy helyzetére. E körben a panasz befogadhatóságának feltétele az, hogy a panaszos által alaptörvény-ellenesnek ítélt helyzet – jelen esetben a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog vélt sérelme – a panaszos személyét ténylegesen érintse, s ennek következtében a panaszos alapjogai sérüljenek {3036/2017. (III. 7.) AB végzés, Indokolás [9]}. Ennek megfelelően a más terheltek vonatkozásában felmerült esetleges alaptörvény-ellenességre hivatkozva nem állapítható meg az indítványozó érintettsége.
- [10] Másrészt a hivatkozott AB határozat az eljárás korábbi, vagyis a bírósági szakaszt megelőző szakaszában eljárt, nyomozási bírói feladatokat ellátó bírók vonatkozásában állapít meg alkotmányos követelményt. Azt, hogy mi minősül önálló eljárási szakasznak, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) állapítja meg. Jelen esetben az eljárás során hozott végzéseket és az elsőfokú ügydöntő ítéletet ugyanabban az eljárási szakaszban, ugyanaz a bíró hozta. Hasonlóképpen, a végzések elleni önálló fellebbezések és az elsőfokú ítélet elleni fellebbezés elbírálása is ugyanabban az eljárási szakaszban, a másodfokú eljárásban történt, értelemszerűen ezt ugyanazon másodfokú tanács is tárgyalhatta. Annak, hogy az ügyviteli szabályok szerint ez nem ugyanazon a számon történik, alkotmányjogi jelentősége nincs. Az alkotmánybíróság korábbi határozataiban megállapított követelmények csak különböző eljárási szakaszokra vonatkoznak, azonos eljárási szakaszokban hozott döntésekre (így az azonos eljárási szakaszban hozott különböző határozatok felülbírálatára, vagy – hacsak a Be. másként nem rendelkezik –, a másodfokú és a hatályon kívül helyezést követően megismételt másodfokú eljárásra) nem. Az azonos eljárási szakaszban hozott döntések az eljáró bíró vagy bírói tanács összetétele szempontjából nem hozhatók összefüggésbe a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal, és erre vonatkozó okfejtést az indítvány sem tartalmaz. Mindezekre tekintettel a pártatlanság követelményének sérelme az indítványozó által előadott alapokon nem merülhet fel.
- [11] 2.2. A tényállás megállapításával és a bizonyítással összefüggésben az Alkotmánybíróság jelen ügyben is fenntartja, hogy az Abtv. 27. §-ából következően nem tekinthető az általános hatáskörű bírósági szervezetrendszer általános felülbírálati fórumának, feladata az igazságszolgáltatással összefüggésben az alkotmányossági jogviták eldöntése, vagyis alkotmányjogi, nem pedig szakjogi kérdésekben dönt, a konkrét ügy elbírálása a bíróság feladata {3273/2016. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [13]}. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, nem ténybíróság, a bizonyítási eljárás lefolytatása, a bizonyítékok értékelése és ezen keresztül a tényállás megállapítása, illetve annak felülvizsgálata a jogorvoslati eljárás(ok) során a bíróságok, végső soron a Kúria feladata {3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [13]}. Az indítványozó mindezeket túl az általa hivatkozott egyes törvényességi kifogásokkal összefüggésben nem jelölte meg, mely alapjogát sértik e hibák, illetve a jogorvoslati eljárás való jog vonatkozásában nem terjesztett elő önálló alkotmányossági érvelést.

- [12] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, visszautasította.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [13] Alkotmányjogi panaszában az indítványozó az érintett bírói döntés megtámadásának indokaként a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatra, illetve a 34/2013. (XI. 22.) AB határozatra hivatkozott, amelyekben az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt pártatlanság követelményéből eredő alkotmányos követelményt állapított meg, mely szerint „a büntetőügy további elintézésében ne vegyen részt olyan bíró, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában, így akár a nyomozás során bíróként járt el”.
- [14] E határozatokhoz különvéleményt fűztem, mivel a felmerült alkotmányos problémát alkotmányos követelmény-nyel nem, csak jogalkotói mulasztás megállapításával láttam orvosolhatónak. Ezt az álláspontomat az alkotmányjogi panaszt visszautasító 3036/2017. (III. 7.) AB végzéshez csatolt párhuzamos indokolásomban is fenn-tartottam. Továbbra sem értek egyet a vitatott alkotmányos követelménnyel, így a jelen alkotmányjogi panasz elbírálása (indítvány visszautasítása) kapcsán sem.
- [15] Az Alkotmánybíróság jelen végzése visszautasítja az (általam vitatott) alkotmányos követelmény megsértése miatt előterjesztett alkotmányjogi panaszt. Ha az alkotmányos követelménnyel korábban egyetértettem volna, akkor most a jelen indítvány visszautasítását nem tudnám támogatni, hanem annak érdemi elbírálását tartanám szükségesnek, hogy mi az Alkotmánybíróság által már megállapított alkotmányos követelménynek – a jelen ügyre vonatkoztatott – helyes értelmezése. Mivel azonban az alkotmányos követelmény megállapításával nem érttem egyet, ezért támogatni tudom azt, hogy az Alkotmánybíróság visszautasítja a – vitatott alkotmányos követelményt negligáló – bírói döntések megsemmisítésére irányuló indítványt.
- [16] Nem értek egyet ugyanakkor (a jelen ügy kapcsán sem) azzal, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányjogi pa-naszt visszautasító végzésben alkotmányos követelményt mérvadó elbírálási szempontként idéz, alkotmányos-sági kérdésről érdemben foglal állást. Úgy vélem, hogy ha egy indítvány kapcsán felmerül, akkor érdemi elbí-rálást igényel annak a kérdésnek a megítélése, hogy a büntetőügy további elintézésében részt vehet-e olyan bíró, aki az adott büntetőeljárás bármely korábbi szakaszában – nem csak saját maga, hanem akár a társtettest érintően is – bírói feladatokat látott el. Egy ilyen, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében garantált pártat-lanság követelményével összefüggő érdemi kérdésről visszautasító végzésben – álláspontom szerint – nem lehet állást foglalni.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/370/2017.

